

Aan: VVD Verkiezingsprogramma commissie en Tweede Kamerfractie
T.a.v.: Uri Rosenthal en Mark Harbers
Van: Thematisch Netwerk Liberaal Groen (contactpersonen voor dit thema zijn Margreet van Gastel en Detlef Meijer)

Den Haag, 17 mei 2020

Betreft: een liberale visie op de Warmtetransitie in Nederland

Beste Uri, beste Mark,

De warmtetransitie in de gebouwde omgeving is een belangrijk element uit de energietransitie. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er in 2030 49% en in 2050 95% CO₂-reductie (tov 1990) behaald moet worden. Vijf clusters zullen dit moeten realiseren. Het cluster Gebouwde Omgeving (GO) zal hiervan 3,4 megaton CO₂-reductie moeten behalen. Qua hoeveelheid beperkt, maar qua impact voor huis- en pandeigenaren en huurders een complexe en ingrijpende opgave. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er oplopend naar 200.000 woningen per jaar verduurzaamd moeten worden. Dit zal uiteindelijk leiden tot 1,5 miljoen verduurzaamde woningen in 2030.

De warmtetransitie is een lastig thema voor de VVD. Als liberaal willen we dat elk individu en bedrijf zijn eigen keuze kan maken hoe de woning of pand van warmte te voorzien. Tegelijkertijd vinden wij als VVD dat de energietransitie betaalbaar moet zijn en zoeken we naar de laagste maatschappelijke kosten. Dit wringt. In het Klimaatakkoord is gekozen voor de 'wijkaanpak'; gemeenten bepalen wanneer en hoe een wijk van het aardgas gaat. Overigens kunnen woning- en pandeigenaren zelf tot dat moment al wel stappen zetten, bijvoorbeeld (rendabele) isolatie aanbrengen.

Het gevolg van de wijkaanpak is dat individuen die het niet eens zijn met de keuze in de wijk, tegen hun wil van het aardgas af moeten. En dat wringt met het liberale gedachtegoed. Maar iedereen de eigen keuze laten is maatschappelijk onbetaalbaar; er kan namelijk niet in elke wijk een groengasnet, een warmtenet en een verzaamd elektriciteitsnet aangelegd en geëxploiteerd worden.

Gezien deze context stelt Liberaal Groen de volgende acht punten voor het verkiezingsprogramma voor:

1. Isolatie is stap 1. De goedkoopste energie, is niet-gebruikte energie. Dus: hoe beter geïsoleerd, hoe lager de warmtevraag, hoe lager de CO₂-uitstoot. Wij pleiten voor het stopzetten van elke vorm van subsidie op isolatie. Zowel voor individuele woningbezitters, als voor woningbouwverenigingen, vastgoedinvesteerders, bedrijven, etc. De reden hiervoor is dat isolatie in heel veel gevallen reeds rendabel is. Wel zullen faciliteiten (leningen) voor financiering van isolatiemaatregelen nóg toegankelijker gemaakt moeten worden. Tevens moet isolatie fiscaal gestimuleerd worden.
2. Een goed liberaal is **technologieënutraal**, ook als het om warmtetechnieken gaat. We sluiten geen techniek uit, noch bevoordelen we een techniek. We zorgen voor een gelijk speelveld. De laagste maatschappelijke kosten per vermeden ton CO₂ zijn daarbij leidend. Wel dienen we intelligent om te gaan met bestaande infrastructuur; dit houdt in dat we nu geen besluiten moeten nemen die barrières opwerpen om toekomstige technologieën te kunnen faciliteren. Denk hierbij aan waterstof bijmengen in het bestaande gasnet. Hoewel wij direct de kanttekening plaatsen dat wij van waterstof in de gebouwde omgeving voor 2030 weinig tot niets verwachten.
3. Om het individu in control te laten (wat ook is vastgesteld in het EU Clean Energy Package) moeten bewoners -en bedrijven- kunnen participeren in het warmtebedrijf. Dit **participatiemodel** is in Scandinavische landen zeer succesvol.

4. De **warmtemarkt** willen we geordend hebben op een manier dat er geen partijen worden uitgesloten, maar zodanig dat er juist zoveel mogelijk partijen worden gestimuleerd om te participeren in de warmtemarkt. Tevens moet de **marktordering** innovatie sterk stimuleren.
5. **Maatschappelijke kosten** zijn leidend in de besluitvorming rondom de manier van aardgasvrij verwarmen. Het kan niet zo zijn dat de keuze van een individu (persoon of bedrijf) leidt tot onevenredig hoge maatschappelijke kosten.
6. Zoals in het Klimaatakkoord is afgesproken zal de **energiebelasting op aardgas** moeten blijven stijgen voor zowel particulieren als bedrijven. Dit is essentieel om te bewegen naar een gelijk speelveld tussen aardgas en andere vormen van verwarming.
7. Indien bewoners (en bedrijven) hun warmte ontvangen via een collectieve infrastructuur (gas, elektriciteit of warmte) ontstaat er een **natuurlijk monopolie**. Daarom zal de consument **beschermd** moeten worden tegen deze monopolist.
8. **Subsidies** zijn (helaas nog) onontbeerlijk in deze fase van de warmtetransitie. De onrendabele top (het verschil met de huidige referentie aardgas) is nog te hoog. We pleiten ervoor de SDE++ op warmtebronnen te versterken. De SDE++ zal een gelijk speelveld moeten creëren tussen warmtetechnieken zodat er zoveel mogelijk CO₂-reductie met zo min mogelijk subsidiegeld wordt gerealiseerd.

Wij werken graag samen aan een bijdrage voor het volgend verkiezingsprogramma.
Graag vernemen wij uw reactie,

Thematisch Netwerk Liberaal Groen